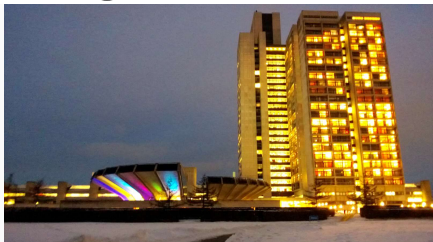

Strøm på Herlev Hospital – og uendeligt meget mere

En af romanens hovedpersoner kæmper en kamp på Herlev hospital, der er under opførelse i bogens handling (ca. 1975). Foto: Jacob Steenberg

Hans Henrik Fafner 13.11.2022

KULTUR // BOGANMELDELSE – Forfatteren Michael Holbek har efter en hel stribe bøger debuteret som romanforfatter, og det er blevet til en stor fortælling om en kaotisk epoke. Men man skal ikke lade sig forlede til at tro, at det blot er et stykke knagende god underholdning. Det er en bog om drømmere, som lægger op til mange dybe tanker.

Strøm

Forfatter: Michael Holbek

Politikens Forlag, 2022. 413 sider. Bogen er udkommet.

Bruno er død, og familien er samlet til begravelse. Det er en våd aprildag i 1987, og da de træder ud af Blågårds Kirke, falder regnen støt. Dråberne trommer på kistelåget, og det lyder som om Bruno banker derinde fra.

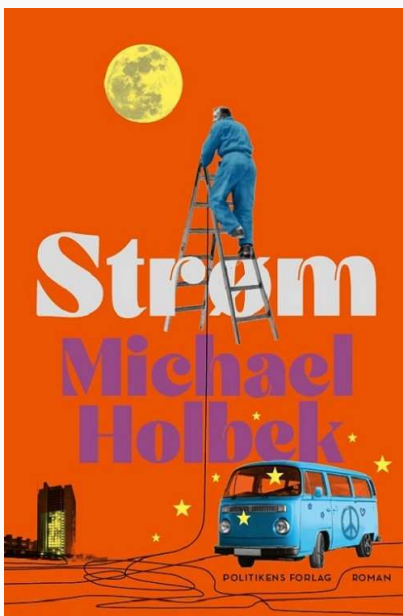
Det er for så vidt en relativt almindelig fortælleteknik at præsentere persongalleriet i forbindelse med en fælles begivenhed – og så skrue tiden tilbage for at skrive sig frem mod slutapoteosen gennem en række handlingsforløb. Det er præcis, hvad Michael Holbek gør i sin roman *Strøm*, og tilsyneladende er det en bog af typen ”der læser sig selv” – hvad dette begreb end indebærer.

Det er et indtagende tidsbillede, som man har svært ved at slippe

Bogen fremstår som god underholdning, som ferielæsning, og når det i diverse omtaler nævnes, at Holbek tidligere har skrevet biografier om Keld og Hilda samt ikke mindst Linse Kessler, er niveauet nærmest lagt.

En sand perle

Men det er en roman, som vil og kan meget mere, så at beskrive den som god underholdning yder ikke Holbek den retfærdighed, han til fulde fortjener. Der er naturligvis intet galt i at være underholdende, og det er romanen i højeste potens, men Holbek har skrevet en sand perle. Den har format som *Populærmusik fra Vittula*, Mikael Niemis brag af en roman fra 2000, som en af tidens anmeldere betegnede som “dyb underholdning”.

Bogforside. Politikens Forlag

Holbeks roman er en familiekrønike, der udspiller sig i tiden fra 1966 til 1987. Omdrejningspunktet er de to svogre, Eivind og Bruno, og de bevæger sig i et omfattende persongalleri, hvoraf en stor del er i familie med hinanden.

Vi befinder os i en periode, hvor gode tider bliver bedre, og både Eivind og Bruno vil også med på vognen. Eivind er elektriker og Bruno tømrer, og de lever efter familiens kollektive opfattelse af, at hårdt arbejde nok skal føre til de rette resultater. Ved siden af supplerer de indkomsten ved sort arbejde, og om natten begår de indbrud i de velhavervillaer, som de sætter i stand i døgnets lyse timer.

Det er dog også en tid med store samfundsændringer, og de flettes behændigt ind i fortællingen og bliver til en motor. På et tidspunkt er Bruno inde i byen for at købe noget Kansas arbejdstøj og løber så ind i en happening, hvor blomsterbørnene fyrer fede på åben gade, mens **Eik Skaløe** synger.

Der er ingen løftede pegefingre over de to mænds selvrealisering, der er både selvisk og helt uden for almindelige etiske og moralske regelsæt. Forfatteren er fuld af kærlighed til sine personer

Bruno er himmelfalden og fascineret, og der går ikke lang tid, før han har glemt alt om det køkken, han egentlig var på vej ud for at montere (sort) i de velbjergede forstæder. Snart har Bruno sat sig andre mål i livet. Han begynder at rejse til Afghanistan, hvorfra han hjembringer tæpper og den egentlige kilde til rigdom – hash i rigelige mængder.

Imens følger svoger Eivind Skov den tilsyneladende slagne vej. Det lykkes ham at realisere sin drøm om at blive installatør, og med det i hånden kan han etablere sig som selvstændig med firmaet El Skov!

Fra villaen, som han uden at rådføre sig med sin kone har bygget i Bjæverskov, går firmaet efter omstændighederne nogenlunde godt, men han spinder ikke guld. Derfor satser han stort ved at byde ind på at sætte strøm til to hele etager i det nye Herlev Hospital, og det går fuldstændig lige så eklatant galt, som man kunne forvente. Han har slået et langt større brød op, end han kan bage, og nogenlunde det samme sker for Bruno, da han satser på at give sin forretning et økonomisk løft ved at gå over til at importere heroin i stedet for hash.

Populærmusik fra Virum

Der er ingen løftede pegefingre over de to mænds selvrealisering, der er både selvisk og helt uden for almindelige etiske og moralske regelsæt. Forfatteren er fuld af kærlighed til sine personer, som ganske rigtigt også har mere brug for en god portion forståelse end den fordømmelse, som måske kunne ligge lige for.

På den måde bliver romanen også en slags øjenåbner. For nok var de godt tyve år, som handlingen udspiller sig i, en periode med vækst og frisind i lange baner, men det var ikke lige let for alle at komme med på fremtidstoget. Der var nogle kløfter i samfundet, som ikke umiddelbart lod sig overskride, og de kunne være af økonomisk eller kulturel art. Dette sætter forfatteren fint på spidsen, når Eivind går ude på byggepladsen i Herlev og konfronteres med de moderne tider:

”Til gengæld syntes han godt, man kunne diskutere farveladerne på væggene. Han havde set ham den langskæggede kunstner, Poul Gernes, gå rundt og holde øje med, at malerne ikke afveg fra de farver og mønstre, han ville have det hele plastret til med. Men nogle steder mindede det sgu mest om et papegøjebur.”

Klarere kan det næppe siges. Michael Holbek har en uforlignelig evne til at fange tidsånden med stor sprogsikkerhed. Dialogen fungerer ypperligt, og man får et

intenst nærbillede af et miljø, der med sin tradition for madpakker med rullepølse og lidt for mange håndbajere, søger at klare sig og overleve i en tumultarisk tid. Det kan med god grund kaldes populærmusik fra Virum, som er den brogede families geografiske afsæt.

Poul Gernes' farvestrålende vægmalerier – og toilettdøre – på Herlev hospital. Foto: Wikimedia Commons

Fortællingen bevæger sig i grænselandet mellem fiktion og en form for dokumentarisme, og det fungerer aldeles strålende. Når bruddet således kommer mellem Eivind og hans kone Vigga, skyldes det nok hans tiltagende alkoholforbrug, men i lige så høj grad hans manglende forståelse for, at hun som kongelig porcelænsmaler deltager i den store strejke i 1976. Det står på, mens EL Skov er ved at gå under i et morads af gæld som følge af hospitalsbyggeriet, og imens føler Bruno sig også presset, fordi bl.a. truslen fra Rote Armee Fraktion har gjort det vanskeligere at rejse ubemærket til og fra Kabul.

På den måde følger stribevis af virkelige udviklinger sig ind og sætter handlingen i perspektiv. Vi kommer omkring månelandingen, Otto Brandenburg, Tom Bogs og den legendariske fodboldkamp mellem Danmark og Sovjetunionen på Grundlovsdag i 1985. Og helt tæt på kommer det, da virkelige personer træder ind, ikke som statister men som deciderede rollehavere i handlingen. Familien omgås således med skuespilleren Jørgen Ryg, og på et tidspunkt skrider dennes kone, danserinden Jytte, fra ham for at danne par med Bruno og hans gedulgte importforretning.

Dette virker i første omgang en smule grænseoverskridende, for er der nu også tale om sand fiktion? Sådan kan det i hvert fald sagtens læses, og det passer godt ind i dette kalejdoskopiske virvar af indtryk og oplevelser, der underholder mesterligt, mens det hele giver en masse at tænke over. Det er et indtagende tidsbillede, som man har svært ved at slippe, og når man kommer til vejs ende, skylder man sig selv at læse den sidste sætning af taksigelserne. Da falder en masse brikker på plads!

70'erne80erneMichael Holbek

Hans Henrik Fafner

Hans Henrik Fafner (f. 1957) er journalist med fast base nord for Tel Aviv. Han har gennem de sidste 25 år – bl.a. som korrespondent for Dagbladet Information og sidenhen Weekendavisen – skrevet om Israel og Mellemøsten. Hans omfat